

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklicji, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarica“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji: celoletno naprej plačan K 300—, polletno „ 150—, 3 mesečno „ 75—, 1 „ 25—.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 200 po nakaznici. Na samo nismo naročila brez natisne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in sadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Doslejšnji načrti ustave pa določila o tisku.

I. Tisk in ustava v našem, modernem smislu besede sta dva ene matere, ki bi jo imenoval politično doraslost narodov. Za režima absolutne monarhije se je govorilo o ustavi kot skupnosti zakonitih predpisov, ki urejajo celo državo kot enoto na zunanji, odteji pa vključujemo v pojem ustave tudi še in sicer predvsem tisto stran, ki pomeni ureditve razmerja na vztrajni med državno oblastjo in poedinimi državljani. Pod absolutno monarhijo je tudi tisk — vsaj v naših krajih — tičal še v sponah, ki mu niso dale razmaha v smislu prave svrhe tiska, namreč, da da izraza javnemu mnenju ene ali več silno orienriranih skupin ljudi v nepotvorjeni obliki. Poslej odsko so narodi postali politično dorasli, se je razvila pomembnost tiska — do že tolikokrat poudarjenega značaja svetovne velesile... Če primerjamo torej pojme tiska in ustave, najdemo torej mnogo važnih stikov med obema in v tem tiči tudi opravičilo, takaj se mora pečati ustava s tiskom in obratno tisk z ustavo. Tisk in ustava sta drug od drugega zavisna, med njima treba ustanoviti mejo v tem pogledu, da bodi zabranjen vsako samopašno utesnjevanje ne potvorenega izražanja javnega mnenja, ker nasprotuje pojmu politične doraslosti narodove in s tem pojmu moderne države, na drugi strani pa, da bodi tudi nebrzdano, prave državne interese uničujoče izražanje t. zv. javnega mnenja, ki bi bilo v resnici le mnenje subverzivnih elementov, zabranjeno in kaznjivo, če treba tudi zatvorljivo. Ustanovitev te meje za našo kraljevino je naloga naše ustavodajne skupščine. Naloga ne bo lahka.

Zdi se mi, da si avtorji dosedanjih načrtov te naloge niti niso predočili sub specie naših posebnih razmer in pri študiju teh vprašanj se mi je usiljevala slutnja, da so se tu prestavljala določila iz drugih ustav preveč šablonski v načrte za našo ustavo.

Splošna karakterizacija socialne strukture v našem narodu in naših političnih razmer je dobila po mojem mnenju premalo vpoštevanja v teh načrtih. Dolga vrsta vprašanj, ki se zajedajo z vso jedkostjo v živo telo ustave, se je krhala in krhala... in zadnji načrt je običal že v prav ma-

lem številu določil. Seveda lahko se pri tem sklicuje na slovite vzorce, osobito na češkoslovaško ustavo. Pa menim in poudarjam, da naše pravne razmere, naš upravni in sodni aparat za enkrat ne preneso še tako rudimentarnih določil, kakor jih predvidevajo zadnji načrti. Kjer je upravni aparat razdrojen, kjer sodni aparat še ni enakomernog prekvašen po modernih načelih pravosodstva, tam ne moremo izhajati z medlimi črtami, tam kaže, da urežemo globoko brazdo v ustavo... Zavedam se, da je ustava le magna charta libertatum, ki naj v splošnih obrisih označa smernice za vse državne probleme. Registriram tudi zadnji Vesničev govor, ki je klical po poenostavljeni ustavi... Ali tudi v tem pogledu nas je skušnja dveh let lastne države izučila do dobra, da naj se nikar ne zanašamo preveč na bodočo dobro voljo in sposobnost zakonodajnega telesa! — Če spoznamo nekaj za dobro, umestno, priporočljivo, nikar ne odlašajmo stvariti na bodoče zakone, to bi utegnili postati odložitev ad kalendas graecas!

Pa oglejmo si najprej določila o tisku v raznih načrtih, ki so se pojavili tekom teh let, odkar smo se zedinili s Srbi in Hrvti. Pri načrtu, ki je bil po častniških glasovih sprejet od prvega ministrstva 10. II. 1919, je bil izdelan pod ministrom dr. Albertom Kramerjem. Prišel je v čl. 18 misli, ki so do malega preplis ustave za bivšo kraljevino Srbijo z dne 5. VI. 1903, zb. LVIII/552. Tu stoji: 1. da ima vsak državljani pravico v mejah zakona prosto izražati svojo misel tudi v tisku; 2. da je tisk svoboden; 3. da se ne sme odrediti ne cenzura, ne kakšna preventivna odredba, ki ovira izhajanje, prodajo ali raznašanje spisov in časnikov. K tej točki je pristavljena mala utesnitev: Samo za časa vojne se mora voljaška in diplomatska vprašanja odrediti cenzura; 4. za izdajanje časnikov ni treba poprejšnje odobritve oblasti, niti se ne zahteva za tisk kavicije; 5. zaplemba je dovoljena le za razžalitev kralja, kraljeve hiše, razžalitev tujih vladarjev in njegovih hiš, pa za poziv državljanov na upor z orožjem. Pa v teh primerih je oblastvo dolžno, da v 24 urah po zaplembi da odobriti prepoved so-dišču (kateremu, ni označeno), kar se mora zgoditi zopet v 24 urah,

inače velja zaplemba za ukinjeno: 6. tisk ne more biti nikdar podrejen administrativnim onominam; 7. vsak list mora imeti odgovornega urednika; 8. pisec je odgovoren za spis: ako ni znan ali ne stanuje v kraljestvu ali ni sposoben za odgovornost, so odgovorni ali urednik ali tiskar ali raznašalec.

Tu imamo celo serijo misli, ki se naslanjajo v glavnem na sistem belgijskega tiskovnega zakona in so dobile izraza tudi še posebej v srbskem zakonu o štampi, ki je izšel kratko za ustavo, namreč dne 12. januarja 1904, odnosno 9. decembra 1904 LIX 20, 252.

Razen teh določil najdemo v delu VIII. pod čl. 95. še določilo, ki se vsaj zrodovinsko teoretično tiče tiska. — Ta čl. se glasi: Ustavna

porota se obdrži. Njeno pristojnost določa zakon. To ni novost. Prejšnji korespondenčni čl. 148 je imel isto določilo, seveda imenuje poroto — poroto, da si ni sestavljena iz porotnikov, ampak iz državnih sodnikov in pa skabinov z okrnjenimi pravicami! Prihodnji čl. 149 stare ustave, ki določa vrsto sodišč (prvostepeni, apelacijski in kasacioni sud) pa je v Kramerjevem načrtu izpuščen.

Ta dr. Kramerjev načrt, ki je — kakor vemo iz časnikov — zagledal v tisku beli dan le po nepravih potih, — ni igral nobene vloge več; ali kot historično reminiscenco smo ga vendarle prinesli; vsaj je že zanimivo pregledati nadaljne načrte in jih vse primerjati med sabo.

Seiz ustavnega odseka.

O državnem jeziku. — O nazivu države. — O državnem grbu. — Odpravljeno plemstvo.

—d Beograd, 19. februarja. Štiri-najsto seio ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Momčilo Ninčič ob šest-najeti. Prvi je govoril dr. Ante Duli-bić (Jugoslovenski klub), ki je zahteval naj se imenuje naša država, država Srbov, Hrvatov in Slovencev »Jugoslavija«. V tiskanem načrtu ustave Jugoslovenskega kluba na stoji, naj se naša država imenuje »država Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Dr. Duli-bić je zahteval, naj se v drugem členu ustave poleg določil o državi zastavi vstavijo tudi določila glede trgovinske zastave naše trgovinske mornarice.

Da Sina Marković (komunist) izjavlja, da so komunisti za sovjetsko republiko ali, dokler jim je to nemogoče doseči, jim ni vse eno ali bodo živeli v absolutistični monarhiji ali pa v demokratični republiki. Vprašanje ureditve države na buržujski način za komuniste ni načelno vprašanje temveč vprašanje praktične politike. Radi tega bodo komunisti v podrobni debati o vseh vprašanjih razpravljali s čisto praktičnega stališča. S krivega stališča presoja to vprašanje oni, ki jemlje za podlago ustave drugih držav. Če bi imeli na izbero angleške monarhije ali francosko republiko, bi se gotovo odločili za konstitutivno angleško monarhijo. Moti pa se, kdor vidi v monarhiji simbol edinstva. Monarhija je nasprotno eden izmed največjih zaprek narodnemu edinstvu.

Kar se tiče nazivanja države, predlagajo komunisti ime »Jugoslavija«. Kar pa se tiče grba, jim je pač čisto vseeno. Glede državnega jezika, pa ti-sli, ki mislijo, da je slovenski jezik dialekt, nimajo prav.

Slovenski jezik je samostojen literaren jezik, ki se v nobenem primeru ne more degradirati na navaden dialekt. Govornik zahteva da je varstva za narodne manjšine, katerim bi se z ustavo morale zagotoviti njihove pravice, da morejo prosto posluževati se svojega materinega jezika. Nato predlaga, da je treba v prvi deli ustave sprejeti tudi določila o administrativni razdelitvi države.

Radikalec Ljuba Jovanović se izjavi za monarhijo. V vprašanju državnih oblasti je treba sklepati v bratskem sporazumu. Glede službenega jezika predlaga srbskohrvatsko - slovenski jezik in izjavlja, da zahteva v imenu radikalne in demokratične skupine. V istem imenu zahteva tudi, naj se slovenski štiti v grbu sestavi tako, da bo imel tri zvezde in polmesece pod njimi.

Minister Marko Trifković izjavi, da je za predlog dr. Laze Markovića z ozirom na člen 1. V členu 2. sprejme predlog Ljube Jovanovića, naj bo grb tak, kakor ga je predlagal Jovanović. Odloči se za predlog dr. Vošnjaka, naj bo služil jezik srbskohrvatsko - slovenski.

Nato pa pada v imenu vlade nastopno izjavo: »Vprašanje nazivanja države je bilo absolutirano v sporazumu z vsemi kompetentnimi šinitelji, ko se je ustvarjala naša država, je bila že pod tem imenom mednarodno priznana. Uporabljanje tega naziva (Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev) se opravičuje tako, da se s tem naznači, da je vsak izmed treh delov našega naroda istočasno cenjen in da so vsi trije med seboj ravnopravni. Tega se je zavedalo že tudi Narodno Veče. Radi tega predlaga vlada, naj to ime ostane še dalje službeni naziv naše države.

Demokrat dr. Tomislav Tomljenović izjavlja, da si more predstav-

ljati edinstveno državo našo samo pod imenom Jugoslavija. Radi tega je naziv SHS nedvomno nedostaten za narodno edinstvo. Vlada se je postavila na stališče, da je njena naloga v tem vprašanju samo ta, kar se je določilo pri ustvarjanju naše države, a samo neresena vprašanja, ki so ostala naj pretesa skupščina. Poslavecem, ki podpi-rjajo to vlado, je dano dvoje na izbero: Ali da ne pritrdijo tladi v tem vprašanju in imajo pred očmi vse eventualne konsekvence, ki bi nastale ali pa da odobre njeno stališče. Vlada Pašićeva ima veliko nalogo, da zgradi veliko misel narodnega in državnega edinstva do konca. Morda je edino ta vlada zmožna, da reši to nalogo. Zatorej moramo podpirati to vlado. Govornik izjavi, da se strinja z vlado v tej točki. Minister Trifković izjavi v imenu vlade, da je treba sprejeti v ustavo posebna določila o naših kulturnih in gospodarskih vprašanjih vse to v sporazumu s skupinami, ki so to zahtevale. Nato se preide na glasovanje. Glasuje se z vstajanjem. Kdor vstane, se smatra, da je glasoval proti, kdor obsesti, glasuje za.

Prvi stavek prvega člena: »Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je ustavna, parlamentarna in nasledstvena monarhija«, se sprejme s 33 proti 9 glasovom.

Drugi stavek: »Službeni naziv države je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev« se sprejme s 26 proti 16 glasovom. Drugi člen: »Grb kraljevine je dvoglavi beli orel v polotu na rdečem ščit. Vrh glave je krona kraljevine. Na prsih ima orel štiti, na katerem so: srbski grb (beli križ na rdečem ščitju z ognjenimi žarki v vsakem kraku), hrvatski grb (25 rdečih in srebrnih polj) in slovenski grb (peterokraka zvezda in polmesece pod njo). Državna zastava je modro - belo - rdeča v horizontalnem položaju napram vertikalnemu drugu. Ta člen se sprejme s 32 proti 10 glasovom.

Tretji člen: »Službeni jezik kraljevine je srbsko - hrvaoslovenski«, se sprejme z vsemi glasovi, razen s komunističnimi. Predlog poslanca dr. Zuvilića, naj bo trgovinska zastava državni grb na modrem polju, se odkloni. Predlog dr. aginje in dr. Hranice, naj se tukaj ustavi en člen iz načrta narodnega kluba, ki govori o pokrajnah, se na predlog dr. Šimraka odkloni dotlej, dokler se ne pride do mesta v vladnem načrtu, ki govori o tem vprašanju.

Člen 4: »Državljanstvo je v vseli kraljevini eno. Vsi državljani so pred zakonom enaki in uživajo enako oblastveno zaščito. Plemiških naslovov in kaskrniških privilegijev, ki izvirajo iz rodu, se ne priznava. Fidejkomisi se bodo reševali na podlagi posebnega zakona. Člani kraljevske hiše — v kolikor ta ustava v posameznih primerih drugače ne določa — imajo iste pravice kakor ostali državljani. Priznavajo se samo naslovi, ki značijo funkcije.« Divac (socialniedemokrat) predlaga, naj

Aleksander Dumas, sin: 22 Kiparjeva pravda.

Roman. (Dalje.)

»Ali mama, podobni uhani bi veljali 10 do 12.000 frankov; to je vendar tvoj dohodek enega leta.«

In posestva Starkavo, ki ga zopet dobim?

»Ali res?«

»Saj imam že kupca zanj. Ves denar je za vaju, ljuba otroka!«

Nisem maral biti umazan in sem ponudil za lizino sestro mramornat kip. Iza je prevzela odposiljatev.

Štiri tedne pozneje je imela Iza uhane v ušesih.

Šest tednov nato, ko se je Iza vrnila s promenade, je rekla z najnaravnnejšim glasom:

»Uganil, koga sem danes srečala!«

»Nimam pojma.«

»Ugihaj vendar!«

»Ali ga poznam?«

»Po imenu, ki si ga morda pozabil.«

Imenoval sem več imen.

»Ne pogodiš.«

Čakala je, da se prepriča, ali jej zaupam, potem je vzklila z glasom otroka, ki je vesel, da ne pogodimo uganjke:

»Serge!«

Brez predčutja ali suma sem se prestrašil. Ne vem zakaj, ampak ta Serge je bil edini mož, ki je včasih kalil moj mir. Poslušal sem ime, kakor da sem dobil udarec po glavi.

»Ali te je nagovoril?« sem vprašal.

»Da. Ko bi bil videl njegov obraz! Imenitno bi se bil zabaval. Hotel se je usmrtiti, ako ga ne vzamem. — In sedaj stoji čil in zdrav pred menoj. To ti je bila slika za slikarja! Morala sem se mu v obraz smejati. Sicer pa ni prav nič omenil preteklosti.«

»Ali si ga povabila, naj nas poseti?«

»Ne, saj je vseeno, če pride ali ne. Ali naj bi ti bila raje zamolčala to srečanje? Ampak ne maram imeti nikake tajnosti pred teboj!«

»Popolnoma prav si storila. Daj mi poljub.«

In potem je govorila o vremenu, o ljudeh in o svojih nakupih...

Nekako mesec pozneje sem prišel nepričakovano v Auteuil. Ko sem

odprl vrata salona, sem zaslišal Izin glas, ki je donel neprijetno rezko:

»Do grla sem je sita,« je vzklila.

»Koga meniš?« sem vprašal.

»Hišne,« je odgovorila komtesa.

»Ali, otrok, poslušaj se besed, ki jih tudi za služkinjo dama ne sme uporabljati. Kaj imaš grajati na njej?«

»Nič posebnega, veš, slabe volje sem danes. — Tvoja mati je bolna.«

»Moja mati! Ali je v postelji?«

»Ne, toži, da jo boli glava.«

»Zakaj nisi pri njej?«

»Sama hoče biti.«

Mati je lokala, to je bilo gotovo, in skoraj da bi bila zopet začela, ko sem vstopil.

»Iza pravi, da si bolna.«

»Ne, sin moj, samo glava me boli.«

»Jokala si.«

»Da, bolečina je bila prehudala.«

»Zakaj hočeš biti sama?«

»Vsak hrup mi le ne prijeten.«

»Ali se imaš pritoževati nad kom?«

»Ne, nad nikomer.«

Ni se mogla več premagovati, vrkla se mi je v naročje in je bridko zajokala. Prestrašil sem se.

»Zgodilo se je nekaj. Povej kaj!«

»Ne, nič se ni zgodilo.«

»Ali je Feliks zdrav?«

»Da popolnoma. Ne, zagotavljam te, že nekaj časa sem nisem več, kakor bi morala biti; ampak sedaj, ko si pri meni, mi je odleglo. Pojdi doli v salon.«

Zvečer je ostala mirna. Ostal sem osem dni na deželi, in v tem času so se vse tri dame dobro razumele.

Vendar pa je moja mati vidno propadala in je v vsakim dnem bolj slabela. Sel sem po zdravnika, ki sem bil z njim prijatelj, in sem ga prosil, naj mi pove resnico.

Imela je otoščenje srca, kar dobe ljudje, ki so preveč delali, ljubili in trpeli. To zlo je bilo staro in neozdravljivo ter je bila potrebna velika previdnost. Zlasti je zdravnik priporočal, da lo obvarujemo vsakršnega razburjenja.

Bil sem odslej vedno pri materi. Poznala je svoj položaj.

Tajnost, ki teži srce, strašno uničuje življenje. K sreči je imela v Konstantinu zaupnika, ki mi je pozneje vse razkril. Šla je k niemu, kadar le je mogla; ko je morala ostati doma, lo je videl le redkokdaj. Bil sem mu hvaležen za njegovo sočutje, vendar

me je ločila od njega še vedno Iza in izpoved.

»Konstantin je tvoj najboljši prijatelj,« mi je rekla mati. »Obljubi mi, da zaupaš Feliksa njegovim sestri, ako bi te zadel kak udarec! Ne pozabi nikoli, da se imamo zahvaliti Riezovi rodbini za vso srečo. Ne zaupaš nevhvaležnosti, ki se v sreči tako rada pojavlja!«

Iza je jako požrtvovalno stregla moji materi, ampak videl sem, kako težko jej je bilo to; dolgočasila se je. Dovolil sem jej raznega razvedrila, ki ga je zahtevala tudi moja mati, toda ves nemiren sem pohajal z njo v gledališča in na soareje. Navadno jo je spremljala komtesa.

Čudil sem se, da se Iza ni nikoli dala prositi, naj se udeležuje zabav: hotelo se mi je, da bi skrbela tudi ona in bi bila kakor jaz v strahu za mojo mater. Toda imel sem zanj vedno dovolj opravičb. Saj je bila še tako mlada!

Dva-trikrat je imela moja mati ra samem dolge pomenke z Izo. Morala je čutiti, da se jej bliža konec. Iza je bila potem vsakokrat zelo razburjena.

»Reši me vendar tega,« mi je rekla nekega dne; »ti prizori me preveč pretresajo.«

se razpravlja tudi vsa odlikovanja in vsi redovi. Dr. Dublić predloga, naj se priznava samo oni naslovi, ki značijo funkcije, da ne bi kdo pod pojmom »naslov« mislil še na kaj drugega. Dr. Leginja predlaga, naj se mesto besede »državljan« rabi raje »državljan«, ker se pod pojmom »državljan« razume tudi kmeta. Živko Jovanović predlaga, naj se v stavku: »Vsi državljani so pred

zakonom enak«. Vstavi besedi »oboh spolov«. Minister Trifković izjavi, da se ne strinja z nobenim od teh predlogov, kakor da ne bi kdo pod pojmom »naslov« mislil še na kaj drugega. Dr. Leginja predlaga, naj se mesto besede »državljan« rabi raje »državljan«, ker se pod pojmom »državljan« razume tudi kmeta. Živko Jovanović predlaga, naj se v stavku: »Vsi državljani so pred

Politične vesti.

== Nove volitve? == Beogradski Dnevnik piše, da sedanji vladi ne bo preostalo drugega kakor, da razpusti konstituinto in razpiše nove volitve. Ako bi nove volitve izpadle kakor prve, bo morala prevzeti vodstvo državo uradniška vlada kakor na Češkoslovaškem.

== Klerikalni shod za žensko volilno pravico. == V nedeljo, ob 5. popoldne je bil v Unionovi dvorani klerikalni shod, katerega je sklicala »Krekova prosveta«. Shoda se je udeležilo znatno število raznih kategorij delavskih žensk. Na tem shodu je govoril za uvedbo ženske volilne pravice klerikalni poslanec dr. Andrej Gosar. V svojih izjavah je bil kot republikanec nenavadno miren in je skušal predložiti vse argumente, ki govorijo za priznanje volilne pravice vsem ženskam. Med drugim je tudi poudarjal, da je načrt, katerega je izdelala SLS za občinske volitve v Sloveniji postal že zakon, potrjen od ministrskega sveta in podpisan od regenta. Nadaljni govorniki so se gibali bolj živahno in so napadali demokrate. Nekateri napadi so bili zelo neokusni. Shod je sprejel protestno brzojavko na ministrskega predsednika v Beograd. V katerem shod protestira proti ukinitvi ženske volilne pravice v Sloveniji. Skoro vsi govorniki so lučno napadali Sokola in uvedbo sokolske vzroje v šole, kakor tudi gibanje narodnega svečeništva. Po shodu so bile pred Prešernovim spomenikom male demonstracije. Mladina je priredila mimoidočin zborovalkam za žensko volilno pravico primeren sprejem v odgovor na sobotne dogodke v Mestnem domu.

== Boj za službeni naziv naše države. == Beograd, 19. februarja. Kakor že znano, je ministrski predsednik g. Pašić zapretil demokratom, da bo podal ostavko, ako bi demokrati še nadalje vztrajali pri svoji zahtevi, da se v prvi člen ustavnega načrta uvrsti službeni naziv »Jugoslavija«. Na seji demokratskega kluba so nato člani ustavnega odbora popustili v prilog radikalcem in se izrekli za službeni naziv države: kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na večerni seji ustavnega odbora je bilo sklenjeno, da se predloži konstituenti službeni naziv kraljevina SHS. Za ta naziv je glasovalo 26, proti 16 članov, med temi 7 komunistov, 3 člani Jugoslov. kluba, 3 muslimani, 1 član Nar. kluba, 1 republikanec in 1 socialni demokrat. Vprašanje vladne krize je vključeno temu še vedno odprto.

== Muslimani in vlada. == Na povabilo ministrskega predsednika sta danes dopoldne muslimanska poslanka dr. Hrasnica in dr. Silović posetila g. Pašića. Osrednji odbor stranke je dal poslancema svobodne roke glede politike in taktike. Vsi znaki kažejo, da bo klub podpiral vlado pri sprejetju ustave.

== Pašić in muslimani. == Beograd, 20. februarja. Predstavnika muslimanskega kluba dr. Hrasnica in Osman Vilović sta imela z g. Pašićem informativni razgovor. Pašić je izjavil, da ne more popustiti v vprašanju pokrajn. avtonomij, kakor to želijo muslimani, pač pa je pripravljen popustiti v drugih vprašanjih. Razgovori se bodo nadaljevali. Gotovo je, da muslimani ne bodo vstopili v Pašićev klub.

== Skupno delovanje muslimanskega in narodnega kluba. == Sarajevo, 19. februarja. Tu je imel dr. Karamehmedović konferenco, na kateri je predlaga, da to, da bi muslimanski klub vodil neodvisno politiko v konstituenti brez ozira na politiko narodnega kluba. Konferenca ni imela uspeha, ker se bosta muslimanski in narodni klub še nadalje sporazumevala v vseh političnih vprašanjih.

== Kdo bo hrvaški ban. == Zagreb, 20. februarja. »Jutarnji List« javlja iz Beograda, da pridejo za bansko mesto v pošto štirje kandidati in sicer: dr. Tomljenović, dr. Krizman, dr. Krstelić, in dr. Lukinić. V ministrskih krogih se trdi, da je najresnejši kandidat dr. Edo Lukinić.

== Rekonstrukcija pokrajinskih vlad. == Beograd, 19. februarja. Vse vesti da je odločeno glede rekonstrukcije pokrajinskih vlad v Dalmaciji in Hrvatski že padla, so preurjenjene. O tem vprašanju se bo razpravljalo na ministrskem svetu, ki se vrši danes popoldne.

== Naš poslanik v Rimu. == Dne 19. t. m. se je na poti v Beograd peljal skozi Zagreb z orijent-ekspresom naš poslanik v Rimu Antonijević.

== Dr. Korošec pride v Ljubljano. == Dr. Korošec odputuje dne 19. t. m. v Ljubljano, da poroča vodstvu svoje stranke o politični stranke in o delovanju v ustavnem odseku. Dr. Korošec je včeraj posredoval pri ministrskem predsedniku Pašiću proti temu, da se v prosveto uvaja politika.

== Trgovinska poznanja iz Italije. == Beograd, 19. februarja. Dne 19. t. m. je semkaj dospel načelnik italijanskega ministrstva za zunanje stvari Gino Skarpa, da se pouči o stališču vlade glede trgovinskega dogovora med Jugoslavijo in Italijo. Načelnik Scarpa je došel v Beograd z vsemi pooblastili.

== Francosko - poljski dogovor. == Kakor javlja »Eclair«, je prišlo do francosko-poljskega gospodarskega dogovora. Trgovinske pogodbe so že podpisane, pogodbe, ki se tičejo drugih stvari, se podpisujejo v kratkem. Francoska vlada bo s svoje strani delala z vsemi silami na to, da sodeluje pri ustanovitvi zveze splošnega, predvsem pa volškega značaja, katere bi obsegala Poljsko, Finsko, Baltske države, Romunijo in Čehoslovaško.

== Madžarske oblasti šikanirajo naše državljane. == Naše državne oblasti so v posesti avtentičnih podatkov, ki dokazujejo, da madžarske oblasti na najgrši način šikanirajo naše državljane, ki potujejo na ali čez Madžarsko. Tudi madžarsko poslanstvo v Beogradu je pričelo šikanirati naše ljudi ki potrebujejo vizum za Madžarsko. Naša vlada bo na to odgovorila z represalijami.

== Madžarski načrt za okupacijo Slovaške. == Komunistični »Proleter« priobčuje senzacionalen članek o nekaki češko - madžarski akciji, s pomočjo katere bi osvojili Madžari Podkarpatsko Rusijo. V dokaz svoje trditve priobčuje list, da so madžarski oficirji v potom kurirjev sklenili s Čehi in podkarpatskimi ruskimi meščanskimi strankami; naj se v Podkarpatski Rusiji proglasi 48urna diktatura proletariata. Ta načrt naj bi izvedlo Vranglovo vojaštvo. Ki se nahaja na Madžarskem. Vranglovi vojniki naj bi kot ruski boljševiki prodrli v Podkarpatsko Rusijo. S to akcijo bi potem Madžarska najbrž dobila iz Pariza mandat da napravi s svojimi regularnimi četami red. Člani provizorične vlade naj bi bili Čehi in Madžari. Na madžarski strani bi sodelovali beli gardisti. — To podkritič je zelo nejasno in še manj verjetno.

== Konec Vranglovo vojske. == Francosko časopisje priobčuje dolge članke o likvidaciji Vranglovo vojske ter omiljuje njeno žalostno usodo. V Galinopolju je prišlo okoli 70.000 Vranglovih vojakov, od katerih so zavezniki poslali 7000 v tujsko legijo v Algir, 20.000 v Brazilijo, kamor jih je pozvala tamkajšnja vlada, da se ukajo gozdove, ostali na suksesivno odhajajo v angleške kolonije, kjer bodo opravljali razne službe. Tako je Francija zapustila in razdelila po svetu desetletišče ruskih ljudi katerim je še lani obljubovala svojo pomoč. Francosko časopisje se niti z eno besedo ne spominja tisočev in tisočev Rusov v naši kraljevini.

== Američani o versailleski mirovni pogodbi. == »Frankfurter Zeitung« poroča: Na predavanjih ki sta jih priredila polkovnik House in filadelfijski dnevnik »Public Ledger«, kjer so predavali bivši ameriški člani na pariški mirovni konferenci o versailleski mirovni pogodbi, je govoril tudi strokovnjak za mednarodno pravo, Hodson o sistemu podeljenih mandatov. Med drugim je rekel, da bi bil mednarodni položaj v prihodnjih 50 letih stabilnej, ako bi bila versailleska mirovna pogodba pustila par afriš. kolonij Nemčiji. Po njegovem mnenju bi imela ideja mandator mnogo več vrednosti in pomena, če bi imela tudi Nemčija kak mandat.

== Težka obseba bolgarskega vojnega dobičkarja. == Vojaško preko sodišče v Sofiji je obsojilo zlobnega zdravnikar in bivšega narodnega poslanca dr. Toškova na tri leta težke ječe na izgubo državljanških pravic in na povrnitev škode državi v znesku četrtilijona levov. Dr. Toškov je bil obsojen, da se okoristi na račun države s trgovskimi spekulacijami za časa vojne.

== Burbonski princ. == Kakor javlja »Journal des Debats« italijanska vlada ne bo mogla izgnati iz Italije princa Siksta Bourbonškega, ker se nahaja v Parizu. Princ je izjavil, da Pariza že štiri mesece ni zapustil. Stanuje celo v neposredni bližini italijanskega poslanstva, ki bi se mogel pač prepričati, da princ že ni bil dolga časa v Italiji.

== Nemir na Irskem. == Vofška oblast je dala obkoliti del mesta DUBLIN v obsegu 5 kvadratnih milj. Cete ne puste prebivalcev niti iz mesta niti vanj. Po cestah so postavljene žične ovire. Promet cestne železnice je deloma ustavljen. Okolne avtomobili patrolirajo po cestah. V vseh hišah se izvršujejo stroge hišne preiskave.

== Amerika se odtuje. == Zastopnik Združenih držav v reparacijski komisiji Boyd je obvestil komisijo o noti, ki naznanja, da se oficijelni zastopniki Združenih držav odtujejo komisiji.

== Egipčsko vprašanje. == Priobčilo se je poročilo komisiji, ki je bila imenovana, da izdela pod vodstvom lorda Milnerja predloge, ki se tičejo bodoče uprave v Egiptu. Poročilo pravi med drugim: Prišel je čas, da izpolnimo Egiptu obljube, da mu hočemo dati samoupravo, in sicer potomo pogodbe z egipčsko vlado, ki bi varovala neodvisnost Egipta, a hkrati čuvala bistvene angleške interese. Pogodba mora zagotavljati posebno stanje britanskega imperija in omogočati Veliki Britaniji, da vzdržuje v obrambo zvez med posameznimi deli države svoje čete, dalje mora dajati jamstvo, da se egipčska zunanja politika ne bo cepila od angleške.

Iz naše kraljevine.

— † Milan Savčić. V Beogradu je umrl g. Milan Savčić, glavni urednik »Epohe«. Rodil se je 9. jan. 1880 v Beogradu. Njegov oče Peter je bil član kvarta mestne uprave. Po končani osnovni šoli je dovršil gimnazijo in akademijo v Beogradu. Leta 1900 je postal član uprave fondov, 1907 pa glavni sotrudnik »Pravde«, kjer je priobčil celo vrsto znamenitih člankov. Član redakcije »Pravde« je bil leta 1910 in 1911 v novinarski šoli v Berlinu. Po izstopu iz uredništva »Pravde« je ustanovil »Svijeta«, prevzel »Večerne Novosti« ter jih izdal kot »Novosti«. Ob izbruhu vojne se je preselil s svojim listom v Niš, kjer je bil do katastrofe 1916, ko je moral bežati preko Albanije v Skader, kjer je izdal še eno številko svojega lista. Nato je šel na Krf in v Francijo. Pred vojno je bil

prvi podpredsednik srbskega novinarskega združenja. Po osvoboditvi in ujedinjenju se je vrnil v Beograd in ustanovil »Epohe«. Bil je izvoljen za predsednika srbskega novinarskega združenja. Na prvem jugoslovenskem novinarskem kongresu v Zagrebu 1919 je bil predsednik kongresa. Bil je tudi predsednik pripravljalnega odbora za enotno združenje vseh jugoslovenskih novinarjev. Pri volitvah v konstituinto je bil izvoljen na demokratski listi za Beograd. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. razreda. Hrvatsko novinarsko društvo je poslalo srbskemu novinarskemu združenju sozhalno brzojavko, na oder pa je položilo krasen venec. Sozhalno brzojavko je poslalo tudi Društvo jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA V PORTOROSE.

— d Pariz, 18. febr. »Journal des Debats« piše: Konferenca v Portorose bo lahko jako uspešna, ako se bodo tamkaj problemi pravilno obravnavali. Pred vsem gre za to, da se spravi v red transport, ki se mora približati kolikor možno predvojnemu stanju na ta način, da se težkoče ob mejah odstranijo in se posamezne železniške uprave povabijo, da se sporazumejo glede prometa in voznih redov. Tudi izmenjevanje blaga bi se moralo približati stanju pred vojno. Nasledstvene države so pripravljene k temu, mogel bi se tedaj doseči sporazum pod pogojem, da pozajanja ne zapuste gospodarskega polja in ne preidejo na politična vprašanja.

O LONDONSKE POGODBE.

— Pariz, 19. februarja. Na seji senatnih komisij za notranje stvari in za finance je govoril ministrski predsednik Briand o pariškem dogovoru in je izjavil, da hoče interese Francije v Londonu energično zastopati. Preverjen je, da bo ostal v tem oziru v sporazumu z vsemi zaveznicami. Komisiji sta izjave Brianda sprejeli jako ugodno in sta obljubili ministrskemu predsedniku lojalno podporo. Briand je obrazložil od vseh zaveznikov odobrene kazenske ukrepe, in sicer: 1. Rok zasedbe se bo šele tedaj pričel, ko Nemčija dokaže svojo dobro voljo, da bo pogodbo lojalno izvršila. 2. Razširjenje zasedbe. 3. Eventualna izprememba gospodar-

skih razmer Porenja s sosednjimi deželami. 4. Nedopustitev Nemčije k zvezi narodov. Kazenske odredbe se Nemčiji ne bodo naznanile, ker so predvidene v pogodbi in ker Nemčija nima pravice, o tem razpravljati.

NEMČIJA SE PRIPRAVLJA NA REVANZO.

— d Pariz, 19. februarja. V komisiji za znanje posle belgijske zbornice je izjavil Paul Hymans, da misli Nemčija na maščevalno vojno, toda Beletja se ne bo dala brezskrbno usipavati. Ta izjava je zbudila veliko pozornost.

FRANCOSKI MARŠALI.

— d Pariz, 19. februarja. Generali Vavole, Lyautey in Franchet d'Esperay so imenovani za maršale.

POLJAKI PROTI HABSBUŽANOM.

— d Varšava, 19. febr. Poljsko časopisje razmišlja vprašanje eventualnega povratka Habsburžanov na madžarski prestol in se odločno izraža proti uresničenju takega načrta.

KOLODVORSKI TATOVI.

— Dunaj, 19. febr. Kakor poroča »Korrespondenz Wilhelm«, je policija zasledila več kolodvorskih tatov, ki so na matzleinsdorfskem kolodvoru iz vlomljenih vagonov pokradli blaga v vrednosti približno 10 milijonov kron. Tatinske železničarje so aretirali in izročili deželnemu sodišču. En del ukradenega blaga so našli pri nekem trgovcu, drugi del pa pri imetniku neke banke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. februarja 1921.

— Sprememba v deželni vladi. Novo imenovani predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Vilko Baltić prispe v Ljubljano v petek in prevzame predsedstvene posle v soboto dne 26. t. m.

— Kaj se pripravlja? V zadnjem času so se jeli živahno gibati razni komunistični agitatorji. Hodijo po gostilnah in napovedujejo bližajočo se konec buržujskega režima. Pravijo, da se izvede v dveh mesecih prevrat in da proglase v Jugoslaviji vlado sovjetov. Naglašajo, da imajo že vse pripravljeno za izvedbo prevrata in da imajo tudi že sestavljen imenik vseh onih oseb, ki bodo morale svoje antisocialno in antiprotektorsko postopanje plačati z življenjem. Sicer ne verjamemo, da bi bilo mnogo resnice na govoričenju komunističnih agitatorjev, vendar pa se nam zdi potrebno opozoriti naše oblasti na te ljudi, ker končno vendarle ni izključeno, da se skriva za njihovim napovedovanjem vendarle jedno resnice. Naše varnostne oblasti naj bodo vsekakor oprezne in na straži za vse slučaje!

— K ljudskemu štetju v Ljubljani. Kontrola popisnega materiala, ki se vrši sedaj naj magistratu, kaže, da se število prebivalstva ne bo z ozirom na že objavljene rezultate izpremenilo skoraj nič. To kontrolo, ki jo sedaj vrši mestni magistrat kot politična instanca prve vrste izvajajo tudi okrajna glavarstva po svojih delokrogih in mora biti izvršena že tokom tega meseca. Mestni magistrat je h kontroli pritegnil tudi še hišne posestnike, čeprav navodila za organizacijo ljudskega štetja tega direktno ne predpisujejo. — Kot je časopisje javljalo, so se ponekod vršile pri vpisovanju državljanstva politične demonstracije na ta način, da ljudje, o katerih državljanstvu ni nobenega dvoma, iz političnih vzrokov napisali da je njihovo državljanstvo »neodločeno«. V Ljubljani takih slučajev ni.

— Tržič, 18. febr. Ravno kar so dospole sem strašne vesti o naravnost zverinskih napadih Nemcev na Slovence na Koroškem V soboto dne 12. t. m. sta dva celovška Nemca v bližini Celovca napadla iz zasede slovenskega kmeta lica iz Kotmarevasi, ga s kiji in kladivom pobila na tla in ga izropala. — V sredo 16. t. m.

nosti igrali še važno vlogo. Naprava elektrarne v Medvodah in Goricanah nam obeta. Čujemo, da se projekt kmalu uresniči. 8 tem bodo bližnje vasi dobile tok za razsvetljavo kakor tudi za obrat in naposled bo tudi Ljubljana deležna koristi od te naprave z vodno silo.

— O eno- in dvokronskih bankovcih. Presbiero javlja službeno: Na podlagi poročila generalnega inspektorata finančnega ministrstva odrediti finančni minister nastopno: 1. Nobena državna blagajnica ne sme od enega in istega viagatelja sprejeti več kot 50 kron v bankovcih po eno ali dve kroni. 2. Pri sprejemanju teh eno- in dvokronskih bankovcev morajo državne blagajnice sprejemati samo one, ki so žigosane z žigom kompetentnih državnih oblasti. 3. Pri sprejemanju teh bankovcev se paziti na to, ali so nežigosani ali pa so žigosani z brezdomno ponarejenim žigom. Te se morajo odvzeti vlagateljem in odposlati kompetentnim političnim oblastem ter naznaniti vlagatelja, da se pride na sled ponarejalcem žigov. V najkrajšem času se bo končno uveljavilo pričelo odvzemanje teh bankovcev iz prometa. Kakor hitro bo to mogoče, bo generalni inspektorat izdal potrebne navedbe v tem smislu.

— O kovanem drobižu. Vprašanje odtegnitve kronskih novčanic po 1, 2 in 10 kron iz prometa, se mora v glavnem smatrati za dovršeno. Spuščajoč v promet količine drobnega kovinskega denarja, je ministrstvo za finance odločilo iz prometa znaten del kronskih bankovcev. Definitivno se vzamejo ti bankovci iz prometa v najkrajšem času, ko dospe še ena pošiljka bankovcev po 25 par in (novec vreden 1 krono). Kovani drobiž se spušča te dni v promet na Hrvaškem, v Sloveniji in Vojvodini. Šele ko dospe zadostna količina kovanega drobiža in bo zadostno potrebam tudi po ostalih krajih, v katerih cirkulirajo drobni kronski bankovci, se razdeli kovani drobiž po Srbiji in južnih delih države. Minister za finance je prejel te dni štiri vagone kovanega drobiža (825.000 komadov po 25 par, a ostalo po 10 par). Glavni državni blaginjski izdane že vse potrebne odredbe, tako da se že danes začne z izdajanjem kovanega drobiža v Beogradu. Najprej bo razdeljen drobiž po 10 par, a kmalu mu bodo sledili novci po 25 par.

— Člansko zborovanje. V zmislu sklepa načelstva in nadzorstva Splošnega gospodarskega združenja za Slovenijo z dne 3. t. m. sklicuje podpisano načelstvo v zmislu točke 36 zadruženih pravil člansko zborovanje prodajalca Ljubljane na dne 27. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva o delovanju za druga v prvem poslovnem letu. 2. Posvetovanje in sklepanje o predlogih za obnovo zbor. 3. Volitev delegatov za občni zbor. 4. Raznotherosti. Člansko zborovanje je sklepčno, ako je navzoče najmanj ena tretina k prodajalni pripadajočih članov, odnosno eno uro pozneje ob vsakem številu. Ker se bo pri tem zborovanju podala jasna slika o delovanju in razvoju združenja, vabimo, da se zborovanja zanesljivo udeležijo vsi člani, zlasti ker se bodo razpravljale tudi glede razdelitve čistega dobička. Načelstvo.

— Povračilo vojni škod. Ministrstvo pravde objavlja, da je ministrski svet odločil, da se rok za prijavo povračila vojne škode po čl. 1 uredbe podaljša do 28. februarja leta 1921. One osebe, ki imajo po uredbi pravico do povračila škode in dosejajo prijave še niso izvršile, naj torej v podaljšanem roku, in sicer pri političnih oblastvih I. stopnje ali pa neposredno (tudi po pošti na povratni receptis) pri ministrstvu pravde, ako je ministrstvo pristojno za prejem prijave. Pripominja se, da imajo pravico do vojne škode po zgoraj navedeni uredbi same državljani prejšnje Srbije in Crnogore v mejah do meseca junija 1914 in dobrovolci, ki so se udeležili vojne na strani Srbije ali Crnogore.

— Vojnim invalidom v Sloveniji. Po dopisu Gozdarskega oddelka deželne vlade za Slovenijo — Odsek: ravnatelstvo drž. gozdov in domov št. 217 od 8. febr. t. l. se bode otvoril pri gozdnem in graščinskem oskrbništvu v Kostanjevici na Dolenjskem trimesečni tečaj za gozdne čuvaje začetkom marca tekočega leta. Za službo gozdnega čuvaja se zahteva sledeča fizična sposobnost: nogo, vid in sluh popolnoma v redu, pljuče in srce dobra. Manjše poškodbe na rokah ali drugod dopustne, vendar se zahteva sposobnost uporabe orožja in orodja za znamenovanje lesa. Vsi invalidi, ki ne izvršujejo in ne morejo izvrševati nobenega poklica in bi prišli v poštev, naj nemudoma vložijo prošnje pri podpisnem oddelku, najdalje do 26. februarja tekočega leta z zdravniškim spričevalom, da so sposobni za službo gozd. čuvaja. Deželna vlada za Slovenijo, pooverjeništvu za socialno skrb, invalidski oddelk.

— Splošna organizacija voj. invalidov, in sicer za slovensko ozemlje, se je združila s Srbi in Hrvati pod imenom Udruženje voj. inv., vdov in sirot, kraljevine SHS. Oblastni odbor Ljubljana. V to svrhu pozivljamo vse vojne vdove in sirote, da se čimprej zglasijo v pisarni Gospodstva ulica št. 3 v Ljubljani, zamenjavo članskih knjižic in sicer se imajo izglasiti do 26. febr. 1921. Oblastni odbor.

— V Novemestu se je nastanil odvetnik dr. Ahazhiz, bivši »Rechtsanwalt in Gottschee«.

— Popravek. V sobotnem uvodnem članku »Obseg teritorialne samouprave« se ima v drugi koloni 27. vrsta pravilno glasiliti: »ali jurisdikciji osebam idealno in gnotne koristi. To se godi na razne načine: 1. c. v 5. koloni pa se ima 13. vrsta glasiliti: »varnostno-politične posle in vse oblastvene posle glede zdravstva pridelavcev«.

— Novo vilo zgradi Josip König v bližini Marmontove ulice. Nova vila bo stala v ulici ki se nima imena.

— Sprememba posesti. Stenovčevo hišo v Slomškovi ulici je kupil g. Kraker. Prodajna cena baje znaša 1.200.000 K.

— Naše opekarne so zdaj močno okupirane. Zidane in strešne opeke se zdaj izdelata toliko, da je ne bo treba od zunaj naročati in dovažati. Pomanjkanje je tu in tam le na delavcih. Dvov opeke od zunaj požre velike svote, za nove še nedovršene ali pa prišete stavbe pa bodo opekarne v ljubljanski okolici zadostovale. V uporabi pa so tudi stara trepžna opeka tako pri zidovih kot strehah.

— Kaj je z ruskimi srečkami? Iz Beograda je izšla skelja za dobrodelno lotorijo na korist ruskih beguncem. Srečke so bile po 10 dinarjev in bi se bilo moralo srečanje izvršiti decembra 1. l. A srečanje se ni izvršilo in tudi seznam izrebranih srečk ni izšel. Se danes ne vedo posestniki srečk, kaj je z loterijo, ker tudi razni denarni zavodi ne dajo odgovora na vsa vprašanja.

— Slovenski prevod carinske tarife. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je dala napisati slovenski prevod sedaj veljavnega zakona o splošni carinski tarifi z maksimalnimi in minimalnimi postavkami ter pravili o t. r. Knjiga obsega 23 pol velike osmerke in stane 80 kron. Pri naročilih po pošti naj se denar ne pošilja na naslov delegacije, temveč na »Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani«. Na naročila brez denarja se ne odziva. Z izdajo te knjige je ustrezno nujni potrebi naših trgovskih krogov, ker jim bo olajšano vlaganje deklaracij brez posredovalcev. Knjiga pa bo dobro služila tudi učiteljem in učencem na tehniški, trgovski šoli, in železniških kurzijah in tudi na obrtni šoli. Carinskega zakona delegacija nima več v zalogi, pač pa ima nekoliko izvodov te knjige v zalogi še glavna carinarnica v Ljubljani, zato naj se zainteresirani obračajo s svojimi naročili naravnost na ta urad.

— Veržniški urad v Mariboru je v soboto zaplenil mesarju Pirschu 22 glav goveje živine.

— Tihotapstvo vžigalic. Iz Maribora poročajo: Naši obmejni kontrolni organi so pred kratkim prišli branjevca Alojzija Kranjca iz Gradca, ki je skušal po skrivnih potih vtihotapiti preko meje v našo državo večjo množino vžigalic.

— Kamnolom v Podpeči. Lomljen in obsekani kamen igra pri novih stavbah v sedanji dobi veliko vlogo in čim bližje se ta vrsta stavbenega materiala prideluje in nabavlja in čim lažji je dovoz, tem nižji so potem pri stavbi stroški in to vrsto materiala. V tem oziru igra n. pr. baš kamnolom v Podpeči veliko vlogo. Od spomladi do zimo traja delo v tem kamnolomu in zaposlenih je tam vedno 30 do 40 stalnih delavcev, ki kamnom »lomijo« ali ga razstreljavajo (z dinamitom), drugi pa »obsekavajo«. Tako obsekani deli se potem dovažajo po ljubljanski deloma po železnici na stavbišča. Ker so cene opeke v sedanji dobi visoke, bo kamen zdatno vpravljen pri pritižjih.

— Nesreča na glavnem kolodvoru. Skladniški delavec Štefan Kranjec, 47 let star, je v soboto zvečer težko ponesrečil na glavnem kolodvoru. Ker stane v Zalogu, je zvečer čakal na zalozni službeni vlak, da se odpelje proti domu. Stal je ob tiru št. 4 in čakal na vlak. Premikalna lokomotiva je pri povzila z dvema vozovoma po omenjenem tiru. Prvi voz je delavca podrl na tla pod kolesa, ki so mu popolnoma zmečkala obe nogi eno pod kolonom, drugo v členkih. Težko ranjenega in nezavestnega so na kolodvoru za silo obvezali ter ga na to prenesli z nosilnico v javno bolnišnico. Med operacijo v nedeljo ob 3. zjutraj je Kranjec podlegel težki poškodbi. Zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke.

— Odpeljani deček. Gostilničarka Sartory nam sporoča, da se Satler, ki je odpeljal Pollakovega sina, ni skril v gostilni Beograd na Zabjaku marveč je prišel tja popolnoma nepoznan, spil pol litra vina in odšel.

— V Celju je umrla gospa Amalija Podraž, soproga posestnika, gostilničarja in meterja v Zvezni tiskarni g. Franca Podražja. N. v m. p.!

— Smrtina kosa. Umrla sta v Ljubljani fotografova soproga g. Marija Bešter, roj. Sušnik, soproga policijskega nadzornika g. Berta Večerin ter sin g. ravnatelja zemlj. knjige g. Slavko Deržaj. Blag jim spomin!

Miloševićovo predavanje. — Klerikalne demonstracije.

V soboto ob 20. zvečer je imel v Mestnem domu narodni svečenik Božo Milošević svoje predavanje o »Narodni cerkvi«. Zanimanje za to predavanje je bilo veliko v vseh slojih, kar pa ni bilo po volji klerikalcem, zato so sklenili zborovanje razbiti, v to svrhu so mobilizirali služkinje in tobačne delavke ter jim poverili nalogo, da preprečijo predavanje. Pred predavanjem je bila dvorana »Mestnega doma« že nabito polna, do zadnjega kotička zasedena. Pri vratih in v osredju so zavzeli bojnorazpoloženi, sfanatizirani elementi pozicije pod vodstvom klerikalnih študentov.

Z nervozno napetostjo je občinstvo pričakovalo začetek predavanja. Čim se je svečenik Milošević pojavil na govorniškem odru, so zadoneli po dvorani viharni pozdravi, takoj pa je sledilo oglušujoče tuljenje nahuiskanih delav iz tobačne tovarne pod vodstvom sekretarice tretje klase znane Urške in raznih šivilj iz predmestja. Bili so prizori, ki bi bili vsekakor vredni peresa kakega futurista ali kubista. Vse kričanje med velikanskim lruščen in truščen se je zilo v samoglasnike: »I-i-i!« »E-e-e-e!« Nekateri so venomer kričali: »Doli z Lutrom! Doli z antikristom! Boga je prodal! Križajte ga! Ven z njim! ... To je izvalno glasen protest ostalega občinstva, ki je zahtevalo, da se zagotovi svoboda govora. Naenkrat se je začel glas »hor-u-u-k!« in že so večino demonstrantk izrinili iz dvorane, samo nekatere so se zatekle v kot okoli marionetnega odra. V dvorani je nastal mir, za to pa se je podvojil oglušujoč trušč in vrišč. Sfanatizirane ženske so bile kakor pobesnele. Nobena mirna beseda ni izdala. Maloštevilni policijski straži je bilo absolutno nemogoče kakor furije nastopajoče ženske pomiriti in jih potisniti iz »Mestnega doma«. Ali bi naj policija rabila orožje? Proti ženskam, ki ne vedo, kaj delajo in ki so bile samo nahuiskane? Ne, stražniki so potisnili sablje globoko v nožnice. Takrat se je začel klic: »Gasilci naj pridejo! Brizgalne cevi sem! Z vodo jih naženite!« Kot bi trenil, so že bile napeljene cevi v dvorano. Začel se je kratak brizg gasilcev in že je zletel prvi zelo močan curek v dvorano in oni kot, kamor so se zabarikadirale demonstrantke. Gasilec pa je tudi vrzel curek proti galeriji. Zelo komičen pa je bil prizor na glavnem koridorju. Gasilci so namerili cev na tam stoječe, strastno vikajoče in kričeče ženske. Gasilec jim je rekel: »Ali boste šle? ... Ne gremo! Ne gremo! ... Rezek žvižg, začel se je hladnokrvni glas gasilca, ki je šel: ena, dve, tri, na to pa silen blizg. Debel in silen curek je zletel v kot. »Ecclesia militans« je zavpila in se pustila v divji beg po stopnicah. Bili so prizori, ko so frčale po zraku frizure, klobuki, ko so se dvigala mokra krila in ko so ženske razjarjene kazale jezike. Demonstrantke so bile videti kot mokre vrane, ki so se otepale in otresale. Nastal je bučen krohot, saj je bil to res prizor za bogove.

V dvorani je med tem časom nastal absoluten mir. Prava tišina po vi-

harju strasti. Poslušalci so z viharim odobravanjem pozdravili prve besede predavateljeve. Komaj pa je začel svečenik Milošević s predavanjem, že so priletele »kamenite žoge« v okna. Šipe so pokale in v dvorano se je vsulo okoli pet debelih kamnov. Poškodovane so bile štiri velike šipe na glavnih oknih. Razgrajajoča množica je začela vpiti in kričati na trgu pred Mestnim domom. Ves Krekov trg je bil naenkrat živahen. Gasilci pa so tudi tu pričeli s svojo razčiščevalno akcijo in so kmalu z brzignjem zapodili v beg vse demonstrante. Letele so ženske na vse štiri strani vetra. Pod vodo pa je bil ves trg tja do Jugoslovanske tiskarne na eni strani in tja do Vodnikovske spomenika na drugi strani.

Ko so med predavanjem padali v dvorano kamni in so šipe zvenketale, so poslušalci mirno odgovarjali: »Naj razbija! To je kultura ljubljanskega tertiariata!« Predavanje je bilo na to popolnoma mirno in poslušalci so z zanimanjem sledili lasnim izvajanjem predavateljevim. Svečenik Milošević je očrtal stališče privilegiranih cerkva katoliške in pravoslavne cerkve namram državi, očrtal stališče islama in židovstva ter označil nevarnost mednarodnega klerikalizma, ki stoji pod tuilim vplivom in ki je sovražno našemu jugoslovanskemu stremelju, kar kažejo pred vsem slučaj Sedej, Karlin in Konstantini na Reki. Novo gibanje stremi za absolutno s'obodo vere in vesti in treba je upoštevati, da pride v ustavni zakon izpremenjen § 9. ustave, ki sedaj priznava s'obodo vere in vesti le priznanim takozvanim »protokoliranim« veram, dočim nepriznanih ne upoštevajo. Predavanje je končalo z viharim odobravanjem.

Med demonstracijami je bilo aretiranih pet oseb, in sicer Marija Gregorčič, šivilja, Nunska ulica, Marija Plečnik, šivilja, Prečna ulica 3, Fr. Snoj, trgovski pomočnik, Bohoričeva ulica 10, neki dijak realne gimnazije, stanovalci na Bleiweisovi cesti poleg pošte, dalje France Podraž, učence zadružnega tečala in Franc Kristan, uradnik »Vzajemne zavarovalnice«. Policija jih je izpustila, ker jim niso mogli dokazati ničesar drugega kot razgrajanje in motenje predavanja. Pravih zločincev, ki so razbili šipe, doslej se niso izsledili. Škoda na Mestnem domu je znatna. Kakor čujemo, so bile demonstracije skrbno pripravljene. V soboto popoldne so imele organizirane klerikalne služkinje sestanek, na katerem so sklenile, da za vsako ceno onemogočijo Miloševićovo predavanje. Na to se je vršila agitacija od služkinje do služkinje, vse pod parolo: »Boga nam hočejo vzeti! Voditelji in voditeljice so se držali skrbno v ozadiju, vendar pa so se povsodi opazali njih prsti. Onetovano se je s'lišalo med demonstrantkami klic: »Gospod Skrbec so rekli ...« Za to se nehote vsiljuje vprašanje, ali sme strokovno organizirano društvo prirediti poulične demonstracije, pri katerih se ni respektirala niti tuja lastnina? O tej stvari bo pač morala razmišljati policija.

Nainovejša poročila.

RADIČ GRE V BEOGRAD!

— Beograd, 20. februarja. Sem je dospel dr. Radič Walter, član Hrvatske zajednice in advokat v Zagrebu, ki je bil v procesu proti Radiču njegov zagovornik. Prihod dr. Walterja je v zvezi z nameravano kapitulacijo Stjepana Radiča, ki naj bi prišel dne 24. t. m. v Beograd. Dr. Walter hoče stopiti v stik z ministrskim predsednikom g. Pašićem, s predsednikom konstituantne dr. Ribarjem ter z vsemi političnimi osebnostmi in parlamentarnimi klubi.

RAZDOR V ZEMLJORADNIČKI STRANKI?

— d Beograd, 20. februarja. V parlamentarnih krogih se trdi, da je korak dr. Vošnjaka, ki je glasoval za vladni načrt proti ostalim trem članom zemljoradniškega kluba povzročil nerazpoloženje proti njemu. Trdi se, da je dr. Vošnjak izjavil, da bo s svojimi 8 tovariši izstopil iz zemljoradniškega kluba in osnoval svoj slovenski kmetijski klub. V tem slučaju bo vstopil dr. Vošnjakov klub v Pašičevo vladno. dr. Vošnjak je prevzel eno od štirih razpoložljivih ministrskih mest: narodnega zdravlja, vere, javnih del in prehrane. V radikalnem in demokratskem klubu smatrajo to kombinacijo za zelo resno. V tem slučaju bi razpolagala radikalni in demokratski klub z 98 + 94 + 9 = 201 poslanci.

POGAJANJA Z ZEMLJORADNIKI.

— d Beograd, 20. febr. Pregovori med ministrskim predsednikom Pašićem in zemljoradniki so se prelozili na jutri dopoldne. Posebni odbor zemljoradniškega kluba za ureditev odnošajev med demokratsko-radikalnim blokom in zemljoradniki, je imel včeraj svojo sejo, na kateri so se formulirale zahteve zemljoradniškega kluba, ki jih bo predložil vladi kot pogoj za sodejovanje pri sprejetju ustave in morda tudi za vstop v vladno.

MUSLIMANI VSTOPIJO V VLADO?

— d Beograd, 20. febr. V parlamentarnih krogih trdijo, da je na zad-

nji seji glavnega odbora Jugoslovanske muslimanske organizacije v Sarajevu zmagal dr. Karamahmedović, ki je z večino članov glavnega odbora za sporazum z vlado. Sodijo, da bodo muslimanski poslanci stavili take zahteve, ki jih bo vlada g. Pašića mogla sprejeti. Na ta način v mnogo upanja, da bodo muslimani vstopili v skupno vladno. Poputritšnem pridejo semkaj muslimanski člani ustavnega odbora Korkut, dr. Hadži-kadič in Omerović, morda tudi dr. Spaho. Informirali se bodo o političnem položaju in potem šele zavzeli svoje končno stališče napram vladi.

DRŽAVNI DOHODKI IZ TAKS.

— d Beograd, 20. febr. Državni dohodki iz taks so meseca januarja znašali 9.611.513.28 dinarjev (4krat več nego v istem mesecu prejšnjega leta). Od 1. januarja 1920 do 31. januarja 1921 znašajo ti dohodki 83 milijonov 941.142.97 dinarjev. Za ta čas izkazuje proračun samo 38 milijonov 632.056.42 dinarjev.

POTOVANJE MINISTRA DR. KUKOVCA V LONDON.

— d Beograd, 20. febr. Minister za trgovino dr. Kukovec odpotuje koncem tega tedna v London. Trgovinski zbornici v Glasgouu in Manchesteru sta povabili ministra, naj poseti ti središči angleške industrije.

OBČINSKE VOLITVE V VOJVODINJI.

— d Beograd, 20. febr. C za Vojvodino je imel te dni nekaj konferenc, na katerih so se sprejele glavna načela za bodoče občinske volitve v Vojvodini. Občinski volilni red bo isti kakor v Srbiji, toda z razliko, da se v kmečkih občinah izpremeni proporcni sistem, dočim ostane v mestih sistem »općinskih častnika«.

ZA SAMOODLOČBO CRNE GORE.

— Rim, 20. februarja. Poslanski zbornici je bila zopet podana interpelacija, ki zahteva samoodločbo za Črno goro, češ, da ljudstvo kliče po samood-

ločbi. Zbornica naj se izreče za to, da se varuje črnogorska samoodločba ali direktno ali potom Zveze narodov. Interpelacijo so podpisali Chiesa, Barre-
sa in drugi.

KONEC VOJNEGA STANJA V JULIJSKI BENEČIJI.

— Rim, 20. febr. Ministrski svet je imel včeraj sejo, v kateri je med drugim sklenil, da se proglasi konec vojnega stanja v Julijski Benečiji.

FRANCIJA PRIPRAVLJENA PROTI NEMČIJI.

— Pariz, 20. febr. Na Quai d'Orsay se je vršila seja, ki se lahko imenuje vojno posvetovanje. Navzoči so bili predsednik Briand, vojni minister in vsi glavni vojaški zastopniki. Razpravljali so o obširno o eventualnosti potrebe, zasesti novo ozemlje in so zato sklenili, da obdrže pod orožjem letnik 1899, ako bodo razmere to zahtevale. Nadalje so sklenili, da ako bi se Nemčija upirala stavljenim zahtevam, se ima izvesti stroga aplikacija versailleske pogodbe. Briand je omenjal, da Francozi smejo pomnožiti okupacijo na levem bregu Rena, ki ima trajati 15 let, in morejo okupirati novo ozemlje, ki bi modificiralo gospodarske odnošje med ruskim ozemljem in Nemčijo. L' Oeuvre pravi, da se je o možnosti novih vojaških operacij razpravljalo z vso resnostjo. Foch je pripravil načrt za vojno akcijo.

ALI JE BIL PRINC BOURBONSKI V ITALIJI ALI NE?

— Rim, 20. febr. Princ Sikst Bourbonški, brat bivše cesarice Zite, je bil te dni izgnan iz Italije, kakor so poročali listi. Nato pa je nastalo vprašanje, ali je bil Sikst sploh v Italiji ali ne, ker ga policija z izgnanskim dekretom ni mogla nikjer najti. »L' Epoca« trdi, da je bil princ s svojo materjo v Rimu v samostanu Sv. Bazilije, da je pa nemudoma odpotoval, ko je prišla v javnost vest o njegovem bivanju v Rimu.

— Pariz, 20. febr. Časopisje se kuriozno bavi z izgonom princa Siksta iz Italije. Princ pravi, da sploh ni bil v Italiji in se ne more načuditi, kako je moglo priti do proglasa iz gona. Morda so ga zamenjali s kako drugo osebo.

OMEJITEV PROMETA V AVSTRIJI

— d Dunaj, 21. febr. Kakor javlja obratno vodstvo južne železnice listu »Morgens«, se mora zaradi pomanjkanja premoga začasno omejiti promet brzovlakov in osebnih vlakov za daljše proge že od jutri dne 22. t. m.

VELIKI NEMIRI V BERLINU?

— Berlin, 19. febr. Včeraj je prišla vest, da so izbruhnili 17. t. m. popoldne v mestu veliki nemiri. Potniki, ki so hoteli danes odopotovati v Berlin, niso dobili potnih listin. Brzojavna zveza z Berlinom ne posluje. »Matin« poroča, da se vesti o nemirih potrjuje.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Ponedeljek, 21. februarja: Miss Hobbs. Red A.

Torek, 22. februarja: zaprto.

Sreda, 23. februarja: Golgota. Red B.

Četrtek, 24. februarja: Miss Hobbs. Red E.

Petek, 25. februarja: Školjka. Red A.

Sobota, 26. februarja: Razvalina življenja. Slavnostna predstava v pravo petdesetletnice avtorjeve. Izven abnm.

Nedelja, 27. febr.: Golgota. Izven abn.

Ponedeljek, 28. febr.: Razvalina življenja. Red C.

Opera:

Ponedeljek, 21. febr.: Zaprto.

Torek, 22. februarja: Thaïs. Red A.

Sreda, 23. febr.: Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta. Izv. abnm.

Četrtek, 24. febr.: Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta. Izv. abnm.

Petek, 25. febr.: Baletni večer. Gostovanje moskovskega imperatorskega baleta. Izv. abnm.

Sobota, 26. febr.: Tosca. Red D.

Nedelja, 27. febr.: Fra Diavolo. Mladinska predstava ob 3. pop. Izv. abnm.

Ponedeljek, 28. febr.: Zaprto.

— Iz gledališke pisarne Glasom člena 157. finančnega zakona za leto 1920/21 znaša vsesilna taksa od aboniranih sedežev 10% vplačane svote. Ker se vsesilna taksa dosedaj od strani člonentov še ni plačala, se vsi p. t. abonente prosto, da jo plačajo v gledališki pisarni (operno gledališče). Vplačila se sprejemajo od 24. februarja do 26. februarja 1921, vsaki dan od 3.-6. Plačilo takse se bode potrdilo na vstopnici.

Gospodarske vesti.

— g Ljubljanski trg. Tržno življenje je bilo pretečeni teden živahno. Pomanjkanje govejega mesa je povzročilo mnogo razburjenja. Kvaliteta govejega mesa, posebno na trgu, je bila čez teden zelo slaba,

vsled česar se je prodaja umnila, sobotni trg je bil pa dobro založen z blagom za ceno l. vrste 30 K in II. vrste 28 K. Telečjega mesa se dovaja na trg toliko, da krijemo potrebo po 26 K prve in 24 K druge vrste. Slanina je bila pretečeni šest tednov, ker je preostajala mesarjem vsled zelo reducirane kupovanja, mnogo cenejša. Zadnji teden, posebnost na sobotnem trgu, se je pokupila vsa slanina že v jutranjih urah. Nove carinske naredbe za izvoz klavne živine bodo brez dvoma skrajno slabo učinkovale na domači trg, osebno izvoz težkih prešev je tako olajšan, da plača izvozničar sedaj po novi carinski tarifi za težke prešiče od 2000 do 4000 K za vsakega prešiča manj carine kot prej. Istotako je izvoz goveje živine izredno olajšan, ker se bo transportirala živa in je pri tem še carina znižana. Ob danih razmerah bo domači trg težko obstal. Vsled znižanja carine se bodo brezdvomno zvišale cene živi teži. Sadni trg je zelo dobro založen. Na kmečkem trgu je bilo pretečeni teden posebno veliko jabolk po 6 do 10 K kg. Kvaliteta je bolj šibka. Ponudb za večje množine jabolk slabšje vrste je mnogo, pa primanjkuje odjemalcev. Jaje je na trgu izredno veliko po 1 K 50 vin, za kos. Glede moke ni pomanjkanja po osnovni ceni 18 K za moko št. 0, primanjkuje pa slej ko prej dobre črne krušne moke. Z mlekom je Ljubljana preskrbljena v zadostni meri. Preiskave mleka v mestnem tržnem laboratoriju izkazujejo dan za dnevom pogoste škandalozne rezultate, prilivanje vode od 30 do 60 odstotkov. Vzorce v preiskavo sprejema mestno tržno nadzorstvo z natančno navedbo naslova prodajalca. Mleko naj se, preden se prelje v manjšo steklenico za vzorce, zelo dobro premeša.

— g Za vzpostavitev normalnih cen v Belgiji. Bruseljski »Soir« priobliže izjavo belgijskega ministra za industrijo, delo in aprovizacijo, ki je izjavil, da je vlada pripravljena storiti konec industrijski krizi v Belgiji. Vlada bo predvsem začela z velikimi javnimi deli, da se zmanjša število brezposelnih. Nato se bo vlada pečala z vzpostavitvijo normalnih cen. Nadalje bo izdala vlada zakon, da je vsak trgovec dolžan poleg prodajne cene navesti tudi nakupno ceno.

Borza.

— d Praga, 19. februarja. (Devize.) Amsterdam 2778.50, Berlin 132.50, Curri 1321, Milan 289, Pariz 584.50, London 313, Newyork 79.50, Beograd 211, Bukarešta 107.50, Sofija 95.50, Dunaj 107.7%, Varšava 8.60, Zagreb 51.75, Budimpešta 14.97, Valute, Nemške marke 132.25, švicarski franki 1316, italijanske lire 266, francoski franki 581.50, angleški funti 311, ameriški dolarji 77.50, jugoslovanski dinarji 202, romunski lei 107.50, bolgarski lei 91.25, avstrijske krone 10.77%, poljske marke 7.60.

— d Curri, 19. februarja. (Devize.) Berlin 9.95, Holandija 207.40, Newyork 607, London 23.45, Pariz 43.25, Milan 21.90, Bruselj 45.15, Kodani 109.50, Madrid 84.50, Buenos Aires 210, Praga 7.60, Varšava 0.77%, Zagreb 4.25, Budimpešta 1.16, Bukarešta 8, Dunaj 1.32%, avstrijske krone 1.

Izpred sodišča.

— Začetek porote. Danes dopoldne so se pričele pred delnim ljubljanskim sodiščem porotne razprave. Porota obravnava izključno le tatvine in goljufije. Kakor kaže, bo porotno zasodanje zelo kratko. Porotne obravnave je danes otvoril predsednik delnega sodišča dvorni svetnik dr. O. Pa p. e. Prva razprava: Mlad potepuh. Matvež Benedičič je mlad, 19leten potepuh in tat. Bil je že obsodjen na šest mesecev težke ječe, ker je okradel avtovega gospodarja mlinarja Alojzija Tršana iz Tarna. Mesto v ječo na jo je Benedičič popihal na Koroško. Pozneje se je vrnil na Gorenjsko, kjer je kradel in vohal pri raznih posestnikih. Mlinarju Tršanu je med drugim ukradel avgusta meseca 18.000 K. Mladi potepuh priznava hladnokrvno vsa dejanja potepuštvu. Delati noče.

Poizvedbe.

— Zatekla se je kavka s pristrženimi peroti. Kdor bi vedel kam, naj sporoči proti dobri nagradi, Dular, Turjaški trg št. 2/II.

— Kdo ve kaj? V zaporih v Sevnici se nahaja 24letni mladenič, ki pravi, da se piše Janko Kovač, rojen iz št. Petra pri Gorici. Izdajal se je tudi za Franceta Oblaka, trgovčevega sina iz Beograda, pa tudi za Vojeslava Gjorgjeviča. Isti je srednje velike postave, šibkega života, podolgatega obraza, rujavih oči in kostanjevih las. Razpolagal je z večjo množino denarja, končno pa je ostal dolžan v gostilni, vsled česar ni izključen, da je drugod na isti način izvaljal denarne znoske. Pri sebi je imel neko objavo ministrstva vojne in mornarice glasečo se na ime Franca Oblaka, ki je ali ukradena ali pa potrjena. Vaako obvestilo, ki bi moglo služiti za eventualno agnosiciranje istega prosim na naslov: Okrajno sodišče v Sevnici.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Edina razprodaja Stanzor specialnega

MAVCA (GIPSA) ZA SHS

Aalabaster za zobotehniko 220 K } za 100 kg inkl. vreča loko
Alapaster za modele 180 K } vagon
Stukatura za elektrike 140 K } Ljubljana nudi

Rosia Novaković, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

„Croatia“

tvorila portlandcimenta d. d. v Zagrebu, Barun Jelčića ul. 2., ponuja svoj

la portlandciment.

Cene primerne. Dobava točno. Telefon interurban 13-77 in 9-80.

Dobavljamo točno z izvoznim dovoljenjem

kurilno olje iz premogovega katrana

gonilno

smolo

olje za impregniranje lesa,

katran, surov naftalin

Zaostanki katrana za izboljšanje manjvrednega goriva.

Roth & Paschkis

Stuttgart

Brzojavl: Ropa.

Telefon 11201-03.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prelužno vest, da je naš sin oz. brat in svak

Jakob Stergar

učitelj v Kanfanaru

dne 26. t. m. po dolgi in mučni bolezni umrl.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

Toska Stergar, mati; — Ivan, Josip, Rudolf; bratje; — Pani Stergar roj. Pollak, svakinja; — Fanka, nečakinja.

MATIJA DERŽAJ, ravnatelj zemlj. knjig, naznanja v imenu svoje rodbine tužno vest, da je Vsemogočni izvolil odpoklicati k Sebi preljubljenega sina odnosno brata

Slavkota

ki je v soboto, ob pol 2. uri popoldne nenadoma preminul.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Zvezdarska ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, 20. januarja 1921.

Tužnim srcem naznanjam v svojem imenu in imenu svojih otrok prelužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga odnosno dobra mati, gospa

Berta Večerin

včeraj ob 11. uri popoldne, po kratki bolezni v starosti 44 let, nenadoma preminula.

Pogreb se bo vršil jutri v torek, ob 3. uri pop. z Gosposvetske ceste št. 68 na evangelijsko pokopališče.

V LJUBLJANI, 21. februarja 1921.

Nikolaj Večerin, policijski nadzornik, soprog. Otmar in Rudolf, otroka.

Lepe velike stenske slike

(madona in 2 drugi) in velik potovalni koč se ceno prodaja. Ogleda se dnevno od 3—4. Realjeva cesta 24, II. d. c. d. c.

Stanovanje,

2 sobi, kuhinja, električna razsvetljava se prodaja z mobilijami in z vsemi k. g. spopadljivimi stvarmi. Ponudbe pod „Stanovanje“ pošto ležeče, Maribor. 1294

Išče se lepo posestvo

ca 30—50 orlov, večinoma njiva, s primernim lepim hišnim in gospodarskim poslopjem. Ponudbe na trgovca Konec v Leibnitz, Gornje Štajerske (Nemška Avstrija). 1293

Otroški voziček,

še dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na Albin Pleško, brivec, Vič. 1292

Soliden trgovec,

samec, išče mehlovanje sobo v sredini Ljubljane s posebnim vzhodom z vso potrebo, če možnost tudi s hrano pri boljši rodbini brez otrok ali vsaj doraslih, kjer bi imel malo zastombe pri rodbini. Plača dobro po dogovoru. Ponudbe pod „Zaslomba 1291“ na upravo Slov. Naroda. 1291

Išče se za večjo tvornico v Savinjski dolini samski uradnik

za ekspedientjo, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe s preloži spričeval pod „Zanesljiv 1301“ na upravnstvo Slov. Naroda. 1301

Moške klobuke

Cadež, Ljubljana, Mesni trg.

Op. klobučarjem in trgovcem pošiljam na zahtevo vzorce.

Prodaj na Vrhniki veliko enonadstropno

trgovsko hišo

s skladiščem in dvoriščem. na najlepšem, pet minut od kolodvora oddaljenem kraju trga. Naslov se izve v upravi Slov. Nar. 1117

Ing. Dukič

Ljubljana, Resljeva cesta št. 9

gradbeno podjetje za železnice, kanalizacije, betonske, železo- in votlobetonske zgradbe.

Na znanje!

Dajemo naznanje našim ci. mušterijama i trgovcima, da smo za udobnost i olakšanje poslovanja naših interesata, otvorili 1. veljača o. g. novu

podružnicu u Trstu

Via Trento 18.

koja se bavi isto svim špedicionim i transportnim poslovima. Preporučamo se i nadalje velečovanjem

„Celeritas“ d. d. Zagreb, Illica 82.

Podružnice: BEOGRAD, Zeleni venac 9; BROD N.S.; MARIBOR, Aleksandrova c. 44; WIEN I., Kärntnerling 17; PRAG, Dlouha 41. 1309

Albin Pleško

Jelka Pleško roj. Košmali

porečena.

Ljubljana, 21. februarja 1921.

Polsvilnati in ce'osvilnati blagovi.

Velika zaloga vseh vrst EDUARD KUNSTADT Wien, I., Fleischmarkt 26. poleg hotela Post. Prva dunajska vsežrnica za svilo.

Proda se trinadstropna hiša

z gostilno in 2 veliki kleti, pripravno tudi za vinsko trgovino v Ljubljani. Naslov pove upravnstvo Slovenskega Naroda. 1279

Pohištvo, posoda itd. se prodaja

od 21. do 26. februarja vsak dan od 2—5. popoldne Gankarjevo nabroje 7, II. nadst. 1262

Proda se lepa skoraj nova oprava

sobe za gospode (Morrozzimer) nadalje zolona blagajna srednja s pultom, pisalni stroj Continental, dobro ohranjen in drago različno uporabno za trgovino ali pisarno. Vpraša se v upr. Slov. Naroda ali Celje, poštni predal 18

Išče se magister farmacije za Slo-

venkega Naroda. 1175

Jščemo strojevođe.

Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene pri ozkoizolnih železnicačih bagerskih obratov. Neženjeni reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe rudniškemu vodstvu v Kočevju. 1109

Prodaja

evrovskega zlata, srebra, smaltne, platina v tehnične namene

I. Augustin

Ljubljana, Dunajska c. 36. 1139

Zraži se poštena ojevojka

za kučni posao, koja nešto razumije u jednostavno kuhanje. Plača prema sposobnostima 1. 6 K, do 20 K. Liga za zaštitu djece, Selska c. 3, Zagreb. 1272

Učitelj iz srbsko-hrvatskega

jezika daje ure. Ponudbe pod „Ure 1270“ na upravo Slovenskega Naroda. 1270

Izjava.

Podpisani naznanjam, da nisem nikakor odgovoren za čine g. Božidara Paternosti, ki bi jih vršil na račun mojega pravega sina Vladimirja. Fran Paternost, hotelir v Postojni.

Proda se avto

znanka Dürkopp, 18 HP, za štiri osebe, novi gumi. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1208

Korespondent, samostojen in zanesljiv

konkurentna s prakso done stalno služba v Ljubljani. Železnicačji imajo prednost. Ponudbe z navedbo referenc na upravo lista pod „Korespondent“ 1146. 1146

Proda se popolnoma nova oprava iz

mahagonija, delo, edini vzorec — popolna z žimnik, umivalnikom in posoda ter 2 dragocni, stari perzijski preprogi. Naslov pove upravnstvo Slovenskega Naroda. 1203

Javna dražba

2 sob pohištva in drugih predmetov bo 23. februarja 1921 ob 9. dopoldne v

Sv. Florijana ulici 19, I. nadst.

Prodasta se v Novem mestu 2

hiši, enonadstropni kojih ena je v sredini, druga na periferiji mesta s 4 krasnimi stanovanji in ena vila s hlevom in zemljiščem. Natančneje pove Fran Perko v Ljubljani. 1236

Naprodaj lepa, enonad-

stropna hiša, osm sob (dve parke- tirani), udobna kuhinja in ostali vsi prostori; majhen vrtič; balkon divnega razgleda; velika njiva; masivno gospodarsko poslopje poleg vzorčnega vrta s solnico in kopejo v banji, ribarstvo, lov, zdrav miran kraj blizu Ljubljane ob dolenski železnici. Naslov pri upr. Slov. Naroda. 1302

Tehnični vodja

Izjalnice, Prazan, s 7 letno prakso, samski, 27 let star, vajen predelovanja različnih produktov: išče trajnega mesta. Donosi pod „T. N.“ na Mednarodni prometni novinski i oči sui zavod d. d. Zagreb, Illica 21. 1308

Dr. Fran Kandare

je otvoril odvetoško pisarno v Krškem.

Knjigovodinja

Samostojna moč, večja strojevođa in korespondent, se išče za takojšnji nastop. Stanovanje in hrana pri podietju. Ponudbe z zahtevo plače pod „Stalno 1308“ na upravo Slov. Naroda. 1308

Vajenec za trgovino

z mehanim blagom se sprejme pri Josipa Langeršeka v Mariboru. 1206

Zbirka znamk

dobro ohranjenih (3000 kom.) se prodaja. Naslov pove upravnstvo Slovenskega Naroda. 1300

Kontoristinjo,

zmožno slovenščine in nemščine v besedi in pisavi ter nemške stenografije sprejme ob prosti preskrbi Marko Rosenberg, Ljutomor. 1253

Kolomaz

hišo (biks) masi (gips), strešno lepenko, prstene barve itd. nud. Grazer chem. Produktfabrik Graz, Herrengasse 7. 1121

Sodi novi in stari,

dobro ohranjeni, vsake velikosti, na prodaj. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1297

Klaunica

Milana Marinkovića

u St. Margarethen (Svica)

ima dovoljenje uvoza mesa. More se klati v filijalni klavnici v Feldkirchu. Adresa: Schlechtthaus - St. Margarethen - Schweiz. 1121

Razprodaji

nad 300 hl vinske posode v Belicah, Banat. Vpraša se J. Augustin, Dunajska cesta 36. 1100

Za vajenca

v trgovino mešane stroke žel. vstopni najraje v Ljubljani deček 14 let star, z dežele, kateri je dovršil ljudsko šolo z odliko. Ponudbe pod „Trgarski vajenec 1241“ na upravo Slov. Naroda. 1241

Gospodična,

zanesljiva, vsajena otrok, se sprejme pod dobrimi pogoji k o lelnemu deku in novorojenčku. Ponudbe s sliko je vprašati na naslov Gjur Vajjak, Maribor. Solska ulica 1. I. nadst. 1241

Potrebujem spretnega krojača

za moške sileke s prakso starih ali novih let. Nastop takoj, mesto stalno. Ponudbe z zahtevo plače na Božo Rajkovića, krojača, Knez Mihajlova 19, Beograd. 1250

Natrtja jajca

vedno sveža, ima v zalogi Ed. Suppanz, Pristava, Elovenja

Hiša

v Beljaku tik državnega kolodvora, z dobro idočo restavracijo, dvonadstropna, sezidana v letu 1914, in

posestvo

v Podkloštru (Arnoldsteln), obstoječa hiša s trgovino s mešanim blagom poleg kolodvora in glavne ceste, gospodarskih poslopj — vse v najboljšem stanju — in več zemljiških parcel v skupni izmeri 58 ha, od tega 44 ha gozda, je

proda ali zamenja

za hišo ali posestvo v Jugoslaviji. Prijemne ponudbe od 1. marca il. pod „Hiša in posestvo/1221“ na upr. Slov. Naroda. 1211

Svarimo vas

pred nakupom pšenice, koruze, ovsa i. t. d., predno niste zahtevali cenika konkurentne tvrdke

B. Šurjak, I dr., Zagreb, Gundulićova ul. 58.

Slike kralja Petra

v velikosti 17x25 cm priporočila Narodna knjigarna, v Ljubljani. Cena K 24.—.

Potrži globoke žalosti naznanjam tužno vest, da je moja preljubljena soproga, gospa

Marica Bešter roj. Sušnik

danes, v soboto, 19. t. m. ob 4. pop., previdena s sv. zakramenti, preminula. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Križevniška ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 19. februarja 1921.

Veličan Bešter, fotograf, soprog. — Martin Sušnik, oče. — Angela, Tončka in Pavla, sestre. — Leonard in Ivan Bešter, inženjerja, svaka. Rozalija Bešter, svakinja in Marica Kaluža, prijateljica.